

Koliko porezno stoje donacije sportašima

Porezno je isplativije donirati sportske udruge nego samostalne sportaše

Tvrtke mogu kao porezno dopustive rashode koji im umanjuju poreznu osnovicu uključiti donacije dane za sportske i druge neprofitne namjene do visine dva posto ukupnog prihoda ostvarenog u prethodnoj godini. Porezni propisi, međutim, ne uređuju mogućnost davanja neoporezivih donacija samostalnim sportašima

Piše: mr. sc. Marija Zuber, savjetnica-urednica u časopisu Računovodstvo i financije

mzuber@rif.hr

Iako se u praksi termini 'donacija' i 'sponzorstvo' koriste kao sinonimi, porezni propisi razlikuju ova dva instituta. Donacija je davanje u novcu, stvarima ili uslugama, bez očekivane ili ugovorene protučinidbe. Donator ima pravo biti informiran o utrošenim sredstvima, ali za danu donaciju ne dobiva niti ne potražuje nikakve izravne ekonomske i gospodarske koristi za sebe. Sponzorstvo je u poreznim propisima drugačije definirano. Prema Pravilniku o porezu na dobit sponzorstva temeljem kojih je zauzvrat učinjena promidžba tvrtke, proizvoda ili znaka sponzora, nisu donacije. Sponzorstva koja su dana kao plaćanje za učinjenu reklamu u trgovačkom društvu ili obrtu evidentiraju se kao troškovi promidžbe i u ukupnom su iznosu porezno priznati rashod poslovanja.

Kad poduzetnik sklopi ugovor o sponzorstvu sa sportskom organizacijom ili sportašem pojedincem, u poreznom smislu proizlazi da oni obavljaju usluge reklame i ostvaruju prihod od reklamiranja. Isporučitelj usluge reklame je za obavljenju uslugu dužan izdati račun, a ako je obveznik poreza na dodanu vrijednost, zaračunati PDV po stopi od 22 posto. Na temelju takvog računa sponzor ima pravo koristiti pretporez. Prihodi koje sportska organizacija ili sportaš pojedinac ostvare od reklamiranja, ulaze u kriterij godišnjeg iznosa vrijednosti isporuka od 85.000 kn temeljem kojih isporučitelj obvezno ulazi u sustav PDV-a. Zbog toga sportskim udrugama i individualnim sportašima često nije svejedno primaju li određenu novčanu potporu kao donaciju bez protučinidbe ili kao sponzorstvo temeljem kojeg isporučuju uslugu reklame.

Unatoč preciznoj poreznoj definiciji koja razlikuje donacije i sponzorstva, u praksi je ponekad teško razlučiti radi li se u konkretnom slučaju o sponzorstvu ili je samo riječ o javnoj objavi naziva i imena donatora koji su pomogli održavanje neke sportske manifestacije, financiranje nekog sportskog programa ili razvoj određene sportske aktivnosti. U sumnji o tome, prema ukupnim okolnostima se ocjenjuje je li sportska udruga za primljene iznose isporučila uslugu reklame ili se radi o donaciji bez protučinidbe.

Donacije ne umanjuju gubitak

Trgovačka društva, fizičke osobe koje obavljaju registriranu djelatnost obrta ili samostalnog zanimanja od koje su obveznici poreza na dobit i drugi obveznici poreza na dobit, mogu kao porezno dopustive rashode koji im umanjuju poreznu osnovicu uključiti donacije dane za sportske i druge neprofitne namjene do visine dva posto ukupnog prihoda ostvarenog u prethodnoj godini. Donacije u novcu moraju biti uplaćene sa žiro-računa darovatelja na žiro-račun sportske udruge. Pravni osnov darovanja može bit jednostrana odluka ovlaštene osobe trgovačkog društva ili druge pravne osobe, a može biti ugovor između darovatelja i športske udruge. Donacije do dva posto ukupnog prihoda umanjuju poreznu osnovicu kod poreznih obveznika koji ostvaruju dobit u poslovanju. Obveznici poreza na dobit koji posluju s gubitkom također mogu davati donacije neprofitnim sportskim udrugama, ali bez utjecaja na visinu poreznog gubitka.

I fizičke osobe obveznici poreza na dohodak također mogu umanjiti osnovicu poreza na dohodak po osnovi darovanja sportskim udrugama i to do visine dva posto primitaka ostvarenih u prethodnoj godini, ali uz uvjet da su za prošlu kalendarsku godinu podnijeli godišnju prijavu poreza na dohodak, bilo obvezno ili dobrovoljno. Olakšica je propisana kao dio osobnog odbitka poreznog obveznika, čime je onemogućeno da poreznu olakšicu koriste fizičke osobe koje ostvaruju gubitak. Porezno su dopustiva i darovanja u svotama većim od dva posto ukupnog prihoda prethodne godine, ako se radi o namjenskim donacijama za financiranje određenog posebnog programa ili akcije, te uz prethodno

pribavljenu odluku nadležnog ministarstva o provedbi financiranja posebnih programa i akcija. Za pribavljanje suglasnosti o donacijama u iznosu većem od dva posto ukupnog prihoda prethodne godine koje se daju sportskim udrugama, mjerodavna je suglasnost Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.

PDV za donacije u dobrima ili uslugama

Umjesto u novcu, obveznici poreza na dobit i obveznici poreza na dohodak mogu davati donacije sportskim udrugama u obliku isporuke dobara ili usluga, bilo da se radi o vlastitim proizvodima ili o proizvodima i uslugama koje su nabavili na tržištu. Darovatelj dobara i usluga mora raspolagati vjerodostojnim ispravama izdanim od strane sportske udruge o preuzetoj donaciji. Ukoliko je isporučitelj dobara i usluga obveznik PDV-a, takva isporuka dobara i usluga je oporeziva PDV-om prema propisanoj stopi. Na primjer, ako trgovačko društvo sportskom klubu daruje voćne sokove ili trenirke, takva isporuka je oporeziva PDV-om po stopi od 22 posto, ako daruje usluge smještaja i punog pansiona za članove kluba koji se pripremaju za sportsko natjecanje, takva isporuka je oporeziva stopom PDV-a u visini 10 posto, a ako se invalidnim sportašima daruju ortopedski pomagala riječ je o isporuci na koju se ne plaća PDV jer se isporuka ortopedskih pomagala oporezuje nultom stopom.

U vezi s donacijama danim u uslugama, isporučitelj će obračunati obvezu za PDV ako se radi o usluzi za koju je propisano mjesto oporezivanja u tuzemstvu. Na primjer, ako autobusni prijevoznik sportskom klubu daruje uslugu prijevoza sportaša na relaciji u tuzemstvu, na uslugu će zaračunati PDV po stopi do 22 posto. Ali, ako prijevoznik daruje prijevoz sportaša na relaciji puta u inozemstvu, riječ je o isporuci usluge koja se ne oporezuje u tuzemstvu i isporučitelj ne zaračunava PDV. U kombinaciji kad je dio relacije puta u zemlji, a dio u inozemstvu, obveza za PDV se obračunava samo na dio donacije koja se odnosi na uslugu prijevoza izvršenu na relaciji puta u tuzemstvu.

Sportaš s poslovnim knjigama

Zaračunati porez na dodanu vrijednost je sastavni dio porezno dopustivih rashoda za dane donacije i uključuje se u iznos od dva posto porezno dopustivih darovanja sportskim udrugama. Športska udruga koja je primila donaciju u dobrima ili uslugama, može na temelju primljenog računa i isporuke koristiti pravo na pretporez, ukoliko je obveznik PDV-a. Porezni propisi ne uređuju mogućnost davanja neoporezivih donacija samostalnim sportašima. Donacije koje poduzetnici daju individualnim sportašima u poreznom su smislu izjednačene s primicima koje sportaši ostvaruju od obavljanja sportskih djelatnosti i u pravilu su namijenjene za podmirivanje troškova koje sportaš ima u vezi s pripremama za natjecanja. Sportaš koji vodi poslovne knjige će primljenim donacijama sučeliti izdatke za troškove koji mu nastaju u obavljanju sportskih djelatnosti, a porez na dohodak plaća na razliku između ukupnih primitaka i ukupnih izdataka ostvarenih u poreznom razdoblju. No, ako sportaš ne vodi poslovne knjige, što mu propisi o porezu na dohodak omogućavaju, tada isplatiatelj donacije ima obvezu obračunati i ustegnuti obvezna javna davanja i doznačiti ih na propisane uplatne račune istovremeno s uplatom donacije na žiro-račun sportaša. Obračun poreza na dohodak, a u nekim slučajevima i doprinosa za obvezna osiguranja, ovisi o načinu na koji sportaš plaća porez na dohodak i o statusu sportaša u sustavima obveznih socijalnih osiguranja.

Kada su obvezna davanja na donacije sportašima

- Ako se donacija daje sportašu koji je mirovinski i zdravstveno osiguran po osnovu obavljanja sportske djelatnosti i mjesečno plaća doprinose po rješenju koje mu je izdala Porezna uprava, a upisan je u registar obveznika poreza na dohodak i dohodak utvrđuje na temelju poslovnih knjiga – ukupni iznos donacije se doznačuje na njegov žiro-račun sportaša bez obveze obračunavanja i ustezanja doprinosa i poreza na dohodak
- Ako se donacija daje sportašu koji je mirovinski i zdravstveno osiguran po osnovu obavljanja sportske djelatnosti, ali ne vodi poslovne knjige prema propisima o porezu na dohodak, već mu se dohodak ostvaren od sportskih djelatnosti oporezuje kao drugi dohodak – isplatiatelj ne obračunava obvezne doprinose, ali je obavezan pri isplati donacije ustegnuti porez na dohodak po stopi od 25 posto i mogući prirez, pri čemu se porezna osnovica umanjuje za 30 posto paušalno priznatih izdataka
- Ako se donacija daje sportašu koji nije mirovinski zdravstveno osiguran kao sportaš, već po nekom drugom osnovu (npr. po osnovi radnog odnosa, ako je učenik ili student), a to su u pravilu sportaši koji se ne bave sportskom djelatnošću profesionalno – iznos danih donacija u poreznom je smislu izjednačen s isplatom drugog dohotka i podliježe plaćanju obveznih doprinosa (mirovinsko i zdravstveno osiguranje), poreza na dohodak po stopi od 25 posto i mogućeg prireza. Pri obračunu obveze za porez na dohodak ne priznaju se paušalni izdaci, već se porezna osnovica umanjuje za iznos plaćenih doprinosa za mirovinsko osiguranje.
- U slučaju kad isplatiatelj donacije nema obvezu obračunati i uplatiti obvezne doprinose, sportaš je dužan isplatiatelju dostaviti dokaz o tome. Dokazom se smatra rješenje Porezne uprave kojim je sportašu utvrđena obveza plaćanja doprinosa u mjesečnom iznosu, izdano za tekuću godinu ili odgovarajuća potvrda izdana od strane Porezne uprave.
- U slučaju kad isplatiatelj donacije nema obvezu obračunavanja poreza na dohodak po odbitku, zato što sportaš vodi poslovne knjige prema propisima o porezu na dohodak, sportaš mu je obavezan dostaviti pisani dokaz o toj činjenici (preslika obrasca RPO ili potvrda Porezne uprave ili pisana izjava sportaša).